

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Homo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A muntur: ea quæ & qualia sint, explicare jam cura fuerit, proindeque lucernam, fidam studiorum vigiliarumque nostrarum comitem, feligamus.

VITA, ANIMUSQUE. CAP. V.

Primum quidem lucernæ significatum est, ut pro vita figuretur, cui oleum ad luminis vivacitatem & colorem simul & corpus extingui necesse est. Inde apud Euripidem plerisque fabulis vitam reli- cūri dicunt, χαίρε Φίλων Φῶς. Quam opinionem Plutarchus sequitur, dum lucernam corpori, ani- mæ quippe receptaculo, similem dicit, lumen vero animo. Nam & sacerdotes in captandis auguriis lumine minime cooperto clausove ideo uti soliti, summaque aeris tranquillitate frui, quod animum, qui certi aliquid conijcere velit, tranquillam ab omni ventorum turbine, hoc est, ab impuris affecti- bus liberum esse deceat: ne veluti aves aeris transversæ plerumque vi ventorum aguntur, ita in- terne mundi nostri aves, quippe mentis agitatio solertiaque, & hujusmodi pleraque, errore perple- xo disturbentur,

Verba sunt Polyxena in Iphigenia Euripidu.

ANIMAM SPONTE NON EXTURBANDAM.

CAP. VI.

Hinc illa apud veteres super igne religio, ut eum porro extinguere nefas esset, quem potius per se se languentem deficere sinebant. Tale quid in nobis, veluti per hieroglyphicum indicantes, ne vi animam exturbaremus, nobismetipsis mortem conscientes: animam enim, inquit Plato, nobis custodia creditam tam diu observare debemus, quoad à Principe repetatur, ne si fractis ergastulis, periosissique carceribus effugerimus, divinas leges quotquot sunt, in nos, nullo relicto defensionis loco convertamus.

Veterum super igne religio. Piu omnibus detinendus est animus in custodia corporis. Scip. in Sam. Ciceronis.

LIBERORUM PROPAGATIO.

CAP. VII.

Longe vero apertius sexto de Legibus animam lumini comparavit, ubi cives ait oportere liberis generandis atque educandis operam dare, ut vitam, quam ipsi à majoribus accepissent, vicissim, quasi tædas ardentes, posteris tradant. Hunc secutus Lucretius, ubi de animantibus agit, quæ successione propagantur, vita per vices aliis in alia transfusa, hujusmodi hieroglyphico rem oculis subjicere visus est, lib. 2.

Et quasi cursores vimi lampada tradant.

De ludo vero lampadum, quem dicunt à Prometheo institutum, legendum apud interpretes Aristophanis, Ranis: apud Platonem lib. 1. de Republ. apud Pausaniam, Atticis: apud Herodotum, Urania: & in Rhetoricis ad Herennium.

Lampadum ludus, qui dicebatur lampadophorium.

HOMO. CAP. VIII.

Eodem argumento Hercules humanas victimas in lumina totidem Saturnaliis sacris commutavit, impietate oraculi per hunc modum perhumaniter emendata: nam Pelasgos tradit Varro post longos errores pervenisse in Italiam, ibique ex oraculi Dodonæi monitis decumatos homines Diti atque Saturno sacrificasse. Oraculum fuit, ut L. Manius se vidisse dicit super tripode quodam in templo Jovis characteribus:

ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΣ ΑΙΔΕΙ ΚΑΙ ΤΩ ΠΑΤΡΙ ΠΕΜΠΕΤΕ ΦΩΤΑ,

quod ita Latinum fiet:

Plutoni capita, est hominem sacra mittite patri.

Sedenim Hercules ex Hispania rediens, rei non sacræ, sed execrabilis immanitate offensus, cum Deos hos lumina, non homines sibi deposcere docuisset, quod Φῶς commune utrique nomen, & lumen, & hominem significaret, oraculumque interpretandum:

Plutoni capita, at genitori lumina dentur.

obtinuit ut Diti oscilla, & Saturno lampades dedicarentur, atque ita Saturnalia instituta, in quibus præter sigillaria mos fuit cereos etiam misitare. Sane humanas hostias Saturno immolare multarum gentium

Hæc à Macrobio lib. 1. capit. 7. ad verbum.

Saturnalia in quibus fituntio.

gentium mos fuit, sed immanius apud nullas, quam apud Carthagenenses, qui ut Diodorus tradit, præstantiores ex filiis suis sacrificare consueverant. Caterum cum aliquando exuta feritate humanitatem demum induissent, aliorum filios aut clam surreptos aut emptos, pro suis educare, sacrificioque supponere cœperunt. Evenit vero ut ab Agathocle Sicilia tyranno post Alexandri magni interitum gravissima obsidione premerentur, atque uti mos est in calamitatibus, aut ad Deos, aut ad pietatem, nonnumquam etiam ad superstitionem confugere, suspicari cœperunt, Saturnum iratum, quod honore sacrificii, quod fuisse à patribus institutum, fraudaretur, tot in eos clades immisisse, cumque res palam facta esset, multique inventi essent, qui pro nobilibus & ingenuis sacrificabant, antiquum ritum instaurandum censuerunt, quoque Deos placarent, ducentos ex nobilissimis adolescentibus publice sacrificarunt: quamvis, ut in Porco scripsimus, apud Diodorum, & aliquot alios variatur hic sacrificatorum numerus adusque ecc. Sed hoc parvi refert, historia reliqua concorde. Plutarchus libro de Superstitione, ubi de huiusmodi religione meminit, eos ait qui sine liberis forent pueros à pauperibus in hunc usum emptitasse. Id genus sacrificii tangit Plautus cum dicit: *Faxo ne babulicoris onustus sis Saturni hostia*, Q. Curtius id à Tyriis usque ad urbis excidium servatum tradit D. Augustinus juvenes Saturno sacrificare etiam apud Gallos morem fuisse dicit, Carthagenenses tamen Gelon Sicilia tyrannus legibus adscribere coegit, ut ab infanticidio desisterent, cum eos apud Himeram debellasset, author Plutarchus in Apophthegmatis, quodque alii tradidere immanem hunc morem, Cambyles rex Persarum abolere aggressus, mox & Alexander Macedo, nihil quicquam profecerunt: sed Hadrianus demum sustulit.

VITA DIVINA. CAP. IX.

Ignis Vestalium summa religio.

AT Vestalis ignis ille, quem tanta diligentia Romanae virgines nutriebant, sublimiorem divinitatemque vitam præ se ferre videbatur: hunc itaque & custodia, & nutrimento adjuvabant, quod superioris illius vitæ symbolum æternum videretur. Atque inter portenta, ut & Dionysius, & alii referunt, urbis peritura præsagium habeatur, si casu aliquo accidisset eum extingui. Hinc Camillus ad Quirites ait: *Quid de æternis Vestæ ignibus, signaq; quod Imperii pignus custodia ejus templi tenetur, loquar?* & Maro:

Æn. lib. 3.

Æternumque adytis effert penetralibus ignem.

Cernere est nonnumquam lucernam in basi alienius simulacri: id æternitatem significare, nonnulli interpretantur.

INSIGNE AUGUSTALE. CAP. X.

Obtinebat sane primas ignis inter insignia augustalia, ut ex Herodiano conjici potest, ita in Commodo scribente: quod consilium suum ad Marciam retulit, unam è suis concubinis, cui scilicet plurimum deferebat, ac prope uxoris eam loco habebat, sic ut præter ignem omnem honores illi velut Augustæ tribuerentur. Extant quædam Theodosianæ militiæ, & eorum, qui Theodosium aliquot ante annis præcesserunt, monumenta, Provinciarumque, & præfectorum, & Ordinum, & Manipulorum omnium, qui tunc Romano Imperatori parebant, quondam veluti rationario nomina & insignia descripta. In his videas Præfectorum abacos passim cum candelabris superimpositis figuratos, in plerisque etiam ara est in magni procerique tripodis speciem ex ære fabrefacta: quod nimium ad huiusmodi dignitatis participationem referri debet.

DOCTORES. CAP. XI.

Matth. 5.

IN Divinis literis sæpe invenias disciplinarum professores, mysteriorumque interpretes, mortumque moderatores, per lucernam intelligi, quam Astartor noster hieroglyphice monet super candelabrum statuendum, ut domesticis omnibus illucescat, discussisque tenebris ad obeunda munera cuique sua lumen subministret. Addit & alibi, non occultandam esse lucem hanc, sed in frequenti quovis hominum coetu proferendam. Quicumque igitur lucem de se daturus est, debet prius omnium vitiorum sordes perpurpare: neque enim unquam charum præstabit lumen feculenta materia. Quod si lux vertatur in tenebras, ut recte Climace sua Scholasticus, tenebræ ipsæ, hoc est, homines illi, qui sacris initiati non sunt, in quantam tenebrarum profunditatem conjecti excrucient, atque hallucinabuntur.

SPLEN.